

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Кафедра теорії і методики фізичної культури та валеології
Освітньо-професійна програма «Педагогіка фізичного виховання з основами наукових досліджень»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Силабус навчальної дисципліни

Назва дисципліни	Педагогіка фізичного виховання з основами наукових досліджень
Викладач	Мозолєв Олександр Михайлович, доктор педагогічних наук, професор
Профайл викладача	
Контактний телефон	Мозолєв О. М.: 067-380-49-81
E-mail	mozoliev64@gmail.com
Сторінка дисципліни	
Консультації	Мозолєв О.М. Очні консультації: за попередньою домовленістю (середа з 15.00 до 16.00) Он-лайн консультації: за попередньою домовленістю Viber (+38067 380 49 81) в робочі дні з 10.00 до 17.00

1. Анотація до дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Модуль 1 Фізичне виховання як соціальне явище. Педагогіка фізичного виховання.

Модуль 2 Загальні основи методології наукових досліджень.

Модуль 3 Методика підготовки наукового дослідження.

2. Мета і завдання дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка фізичного виховання з основами наукових досліджень» є формування в студентів теоретичних знань, практичних умінь і навичок з організації та проведенні науково-дослідницької роботи в галузі фізичної культури та спорту.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Педагогіка з основами наукових досліджень» є:

- Засвоєння студентами основних категорій і понять педагогіки фізичного виховання;
- Ознайомлення студентів з методиками фізичного виховання дітей і підлітків різних віково-гендерних груп;
- сформулювати базові знання про методологію та методику наукових досліджень у фізичному вихованні і спорті;
- сформулювати уявлення про етику наукових публікацій та академічну доброчесність;
- розвинути навички самостійного методологічного аналізу наукових проблем у сфері фізичної культури і спорту;
- навчити обирати методологію проведення науково-дослідної роботи;
- сформулювати навички проведення наукових досліджень теоретичного й практичного спрямування;
- сформулювати вміння самостійно організовувати власні наукові дослідження.

3. Формат дисципліни:

Викладання здійснюється українською мовою на лекційних та практичних заняттях за допомогою інтерактивних навчальних підходів, що включають групове та індивідуальні завдання, само- та взаємонавчання, навчання на основі комунікативних завдань, використання ситуаційних завдань, розв'язання проблем.

Методи навчання: розповідь, опис, пояснення, узагальнення, систематизація знань, інструкції і вказівки, команд і підрахунку, демонстрації рухів, метод навчання вправ загалом, та по частинах, метод імітації рухів та підвідних вправ, створення позитивної атмосфери навчання й організації комунікації студентів, співробітництво різних рівнів (викладач-група, викладач-студент, студент-група, студент-студент); побудова навчання як серії взаємопов'язаних проблемних ситуацій; відкритість (незавершеність) навчання; швидкий зворотній зв'язок.

Blended Learning (змішане навчання) – викладання курсу передбачає поєднання зазначених вище форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як аудіо- та відео-, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо.

4. Результати навчання

У результаті вивчення курсу студенти демонструють:

Інтегральна компетентність. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері фізичної культури та туризму як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів суміжних галузей наук і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про суспільство, розвиток суспільства, техніку та технології, використовувати різні види рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 14. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

СК 3. Здатність розуміння фахової термінології, здійснювати пошук, аналіз та оцінювання інформації, необхідної для вирішення педагогічних завдань та професійного вдосконалення.

СК 5. Здатність здійснювати навчальну, навчально-тренувальну, спортивно-масову роботу з різним контингентом учнів.

СК 8. Здатність оцінювати функціональний стан учнів та рівень розвитку їх фізичних здібностей.

Перелік програмних результатів навчання, які формуються в процесі оволодіння цією дисципліною:

РН-З 2. Розуміти значення фізичної культури та спорту у формуванні всебічно й гармонійно розвинутої особистості.

РН-З 4. Знати та володіти сучасними педагогічними технологіями організації занять з фізичного виховання, туризму та фітнесу.

РН-У/Н 1. Знаходити та аналізувати фахову інформацію, проявляти навички критичного мислення, творчості, самостійності, колективної взаємодії.

5. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
Лекції	32
Семінарські заняття	8
Практичні заняття	32
Індивідуальне дослідне завдання	8
Самостійна робота	40

6. Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів/годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
2025-2026	2	3	спеціальність: А4.11 Середня освіта (фізична культура)	4 / 120	3	диф. залік	нормативна

7. Пререквізити

Засвоєння змісту дисципліни «Педагогіка фізичного виховання з основами наукових досліджень» сприяє підвищенню теоретичних знань та практичних умінь студентів з організації і проведення освітньої діяльності в школі, формуванню наукових поглядів на процес фізичного виховання, організації і методики проведення наукових досліджень вчителем фізичної культури.

8. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Навчальний заклад має: навчальний корпус з обладнаними аудиторіями; спортивний зал; відкриті спортивні майданчики, необхідний інвентар та обладнання для проведення занять з педагогіки фізичного виховання, формуванню знань з методики організації наукових досліджень вчителем фізичної культури.

9. Політики дисципліни

При організації освітнього процесу в Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії студенти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про самостійну роботу студентів; Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення бакалаврів; Положення про практику бакалаврів; Положення про академічну доброчесність; Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг; Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

10. Навчально-методична карта дисципліни:

Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття)/формат	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки
ЗМ 1. Фізичне виховання як соціальне явище. Педагогіка фізичного виховання		Осн.: 1, 2, 4, 5, 7, 9. Доп.: 1, 2, 3, 4	36 год. ауд./16 год. СРС	
Тема 1. Фізичне виховання як навчальна дисципліна. Система фізичного виховання школярів.	лекція, практичне заняття		практичне виконання завдань	3 бала
Тема 2. Педагогічні принципи фізичного виховання	лекція, семінар практичне заняття		надати усну або письмову відповідь	3 бала
Тема 3. Методика розвитку фізичних якостей	лекція практичне заняття		практичне виконання	3 бала
Тема 4. Засоби фізичного виховання	лекція практичне заняття		завдань	3 бала

Тема 5. Методи фізичного виховання школярів	лекція практичне заняття		практичне виконання завдань	3 бала
Тема 6. Форми фізичного виховання школярів	лекція практичне заняття			3 бала
Тема 7. Підготовка та організація уроку з фізичної культури	лекція, семінар практичне заняття		надати усну або письмову відповідь	3 бала
Тема 8. Основи методики фізкультурно-оздоровчих занять зі школярами	лекція практичне заняття		практичне виконання завдань	3 бала
ЗМ 2. Загальні основи методології наукових досліджень		Осн.: 3, 4, 5, 6, 9 Доп.: 1, 3, 4	18 год. ауд./12 год. СРС	
Тема 9. Сутність науки та основи наукових досліджень	лекція, практичне заняття		практичне виконання завдань	3 бала
Тема 10. Методологічні принципи наукового дослідження.	лекція, практичне заняття		практичне виконання завдань	3 бала
Тема 11. Методика наукового дослідження.	лекція, семінар практичне заняття		надати усну або письмову відповідь,	3 бала
ЗМ 3. Методика підготовки наукового дослідження		Осн.: 3, 4, 5, 7, 8, 9 Доп.: 2, 4	26 год. ауд./12 год. СРС	
Тема 12. Методи наукових досліджень	лекція, практичне заняття		практичне виконання завдань	3 бала
Тема 13. Моделювання процесів та явищ	лекція, практичне заняття			3 бала

Тема 14. Методика підготовки тез доповіді результатів наукового дослідження	лекція, семінар практичне заняття		надати усну або письмову відповідь практичне виконання завдання	3 бала
Індивідуальне наукове дослідне завдання				12 балів
Диференційований залік	практичне заняття	Осн.: 4, 7, 8, 9 Доп.: 3, 4	надати усну або письмову відповідь	40 балів

11. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: тематичний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування (індивідуальне та фронтальне), письмове опитування, виконання практичних завдань, тестів та контрольних нормативів.

Методи самоконтролю: самоаналіз, самоспостереження, самовдосконалення.

Форма контролю:

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою.

Тематичне оцінювання здійснюється за допомогою виконання практичних завдань та тестів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота				Сума
ЗМ-1	ЗМ-2	ЗМ-3	Диф. залік	100
24 бали	12 балів	24 бали	40 балів	

ЗМ1 ... ЗМ3 – змістові модулі

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Джерельна база

Основна навчальна література:

1. Ахметов, Р. Ф., & Кутек, Т. Б. (2022). Методика і методологія наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті. Навч. посіб., Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 192 с.
2. Безверхня Г.В. (2013). Педагогіка фізичного виховання. Умань, 72 с.
3. Дух, Т., & Романчишин, О. (2018). Теоретико-методична підготовленість студентів з навчальної дисципліни фізичне виховання. *Спортивний вісник Придніпров'я*, (2), 37-43.

4. Мозолев, О.М. (2022). Організація фізичного виховання студентів педагогічних спеціальностей. Навчально-методичний посібник. Хмельницький, Видавець ФОП Цюпак А. А., 99 с.
5. Мозолев О. М. (2016). Моделювання професійної діяльності фахівця зі спеціальності «Педагогіка вищої школи»: Навчальний посібник. Хмельницький: Вид-во: ХГПА, 286 с.
6. Мозолев О.М. (2025). Методичні рекомендації щодо написання та захисту курсових робіт зі спеціальності А4 «Середня освіта (фізична культура)» : навч.-метод. посіб., Хмельницький : ХГПА, 30 с.
7. Москаленко, Н. (2015). Науково-теоретичні основи інноваційних технологій у фізичному вихованні. *Спортивний вісник Придніпров'я*, (2), 124-128.
8. Плачинда, Т., Гулько, Т. (2023). Наукова складова професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*, (64), 152-158.
9. Шиян, Б. М., Єдинак, Г. А., & Петришин, Ю. В. (2021). Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 280 с.

Допоміжна

1. Воєділова, О. М., & Кузніцина, А. О. (2018). Інтегровані уроки фізичної культури для школярів, як один зі шляхів підвищення якості освітнього процесу, (18), 16-18.
2. Овчарук, В. В. (2018). Педагогічні умови формування здоров'язберігаючої компетентності студентів засобами фізичного виховання. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*, Вип. 12, 67-73.
3. Тищенко, В. О., Соколова, О. В., Омеляненко, Г. А., & Кіктенко, О. О. (2024). Практико-орієнтоване викладання дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень у фізичному вихованні і спорті».
4. Mozolev, O., & Polishchuk, O. (2024). The essence and content of scientific research methodology. *Journal of Education, Health and Sport*, 63, 279–288. <https://doi.org/10.12775/JEHS.2024.63.020>